

سنجش مؤلفه‌های اجتماع‌پذیری تالار شهر، مورد مطالعاتی: اردبیل*

جواد جوان مجیدی^{۱*} - ملکا نگاری^۲

۱. گروه معماری، واحد اردبیل، دانشگاه آزاد اسلامی، اردبیل، ایران (نویسنده مسئول).
۲. کارشناسی ارشد معماری، علوم و تحقیقات تهران (اردبیل)، گروه مهندسی معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، اردبیل، ایران.

تاریخ دریافت: ۹۶/۰۵/۱۴ تاریخ اصلاحات: ۹۷/۰۶/۱۴ تاریخ پذیرش نهایی: ۹۸/۰۴/۰۵ تاریخ انتشار: ۹۸/۱۲/۲۹

چکیده

در جوامع توسعه‌یافته با توجه به تعریف مفهوم شهروندی، شهروندان در نحوه اداره امور شهر دخالت تام دارند. در چنین جوامعی به علت وجود نهادهای مردمی و بسط دموکراسی شهری، فضاها و بناهای عمومی واجد خصیصه‌ای بنیادی در جهت ایجاد ارتباطات اجتماعی و مشارکت شهروندی می‌باشند. تالار شهر که در تمام دنیا به‌عنوان یکی از مردم‌مدارترین ساختمان‌های عمومی شهر از شأن و منزلتی والا برخوردار است، مکانی برای انجام تمامی امور اجتماعی شهر بوده و خانه نمادین شهروندان به شمار می‌آید. از مهم‌ترین ویژگی‌های تالار شهر اجتماع‌پذیری آن برای تمام اقشار و گروه‌های اجتماعی است. هدف این پژوهش شناخت مؤلفه‌های اجتماع‌پذیری در تالار شهر است. در این پژوهش فرض بر این است که تالار شهر در شهر اردبیل باعث افزایش مشارکت شهروندان و در نتیجه اجتماع‌پذیری شهر اردبیل می‌شود. در این راستا این پرسش‌ها مطرح می‌شود: مؤلفه‌های اجتماع‌پذیری تالار شهر چیست؟ جهت پاسخگویی به هدف بیان شده ابتدا مفهوم تالار شهر، فضاهای عمومی، اجتماع‌پذیری، ویژگی‌های کالبدی و عمومی فضاهای اجتماع‌پذیر و بعد بستر طرح مورد مطالعه قرار گرفته و بر اساس مطالعات صورت گرفته مؤلفه‌های کالبدی، فعالیتی و ادراکی معنایی تدوین شده است و بر اساس مؤلفه‌های به‌دست آمده پرسشنامه‌ای طراحی شده است و نتایج حاصل از پرسشنامه با استفاده از نرم‌افزار SPSS که در راستای سنجش مؤلفه‌ها و پاسخگویی به فرضیه و سؤالات تحقیق بوده به‌دست آمده است. نتایج حاصل نشان می‌دهد خوانایی و رؤیت‌پذیری، شاخص بودن تالار شهر، ورودی دعوت‌کننده، وجود فضاهای شفاف، ایجاد فضاهای تجمعی و گردهمایی، برگزاری جشن‌ها و مراسم ملی و مذهبی، وجود کارکرد فرهنگی، ایجاد هویت و داشتن خاطره‌جمعی، از مؤلفه‌های مهم اجتماع‌پذیری تالار شهر است.

واژگان کلیدی: تالار شهر، اجتماع‌پذیری، پایداری اجتماعی، مشارکت مردم، اردبیل.

* این مقاله برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد نویسنده دوم تحت عنوان «طراحی تالار شهر اردبیل با تأکید بر اعتلای فرهنگ اجتماع‌پذیری شهر» به راهنمایی نویسنده اول می‌باشد، که در بهمن ماه سال ۱۳۹۴ در دانشگاه آزاد اسلامی واحد پردیس علوم تحقیقات اردبیل دفاع شده است.
** E_mail: Javan.majidi@gmail.com

۱. مقدمه

اهمیت زندگی شهری، تجربه شهر و پیامدهای آن امروزه در تمام دنیا خصوصاً در حوزه‌های انسان‌شناسی، جامعه‌شناسی، شهرسازی و معماری بر کسی پوشیده نیست. بدین ترتیب معماری به‌عنوان ظرف زندگی فردی و اجتماعی جوامع و به‌واسطه نقشی که در تولید فضای زیست‌ایفا می‌کند، همواره در طول تاریخ نقش تأثیرگذاری را در شکل و کیفیت زیست فردی و اجتماعی جوامع داشته است. از آنجا که در فرآیند برنامه‌ریزی شهری توجه به مباحث اجتماعی اجتناب‌ناپذیر و جزء جدایی‌ناپذیر طرح‌های شهری محسوب می‌شود، با تعیین ابعاد پایداری اجتماعی می‌توان رویه‌های مؤثر بر مباحث اجتماعی جامعه را مورد بررسی و شناسایی قرار داد. وجود فضاهای عمومی با دارا بودن خصیصه اجتماع‌پذیری، مکمل مهمی در جهت اجتماعی شدن افراد هستند، علاوه بر این، اجتماع‌پذیری فضاهای عمومی موجب ارتقاء روحیه همبستگی، رشد فردی، ایجاد و بهبود الگوهای رفتاری مناسب می‌شوند. عدم وجود زمینه ایجاد اجتماع‌پذیری مهم‌ترین مسأله این مقاله است. در نتیجه تمرکز مقاله بر روی ارائه مؤلفه‌های اجتماع‌پذیری در تالار شهر است که می‌تواند روحیه اجتماعی را به زندگی شهری برگرداند. این مؤلفه‌ها در طراحی، برنامه‌ریزی، مدیریت و خلق تالار شهر مطلوب به کار می‌رود. در این پژوهش فرض بر این است که تالار شهر در شهر اردبیل باعث افزایش مشارکت شهروندان و در نتیجه اجتماع‌پذیری شهر اردبیل می‌شود. در این راستا این پرسش‌ها مطرح می‌شود: مؤلفه‌های اجتماع‌پذیری تالار شهر چیست؟ چگونه می‌توان با لحاظ نمودن مؤلفه‌های اجتماع‌پذیری در طراحی، کیفیت فضایی تالار شهر را ارتقاء داد؟ در تالار شهر به‌عنوان یک فضای عمومی، اجتماع‌پذیری از مهم‌ترین عوامل مطلوبیت فضا است. این مجموعه در درجه نخست فضایی برای استقرار یکی از مردم سالارترین نهادهای شهری یعنی انجمن‌ها و شوراهای شهر و سپس مرکزی برای گردهمایی‌های عمومی و ارتباط و تعامل میان مردم در عرصه مسائل شهری و فعالیت‌های فرهنگی می‌باشد. با توجه به تحقیقات و مطالعات صورت گرفته در طراحی تالار شهر می‌توان گفت تالار شهر به‌عنوان محملی از حضور و مشارکت مردم بایستی واجد مشخصه اجتماع‌پذیری معماری باشد تا بتواند به نقش نهادی خود در روند اجتماع‌پذیری شهروندان عمل نماید. در شهر اردبیل به خاطر فقدان چنین فضاهای جمعی کمبود فضاهایی مانند تالار شهر احساس می‌شود. امید بر این است تا مسئولین شهر برای ایجاد چنین فضاهایی اقدام کنند.

۲. پیشینه تحقیق

از آنجایی که تالار شهر جزو فضاهای عمومی می‌باشد؛ لذا تحقیق حاضر از دو مفهوم عمده اجتماع‌پذیری و

فضای عمومی تشکیل شده که هر یک موضوع تحقیقات و پژوهش‌های متعددی بوده‌اند. در خصوص فضای عمومی تحقیقات بی‌شماری صورت گرفته که شمار بسیاری از این تحقیقات به بررسی ویژگی‌های مثبت فضاهای عمومی پرداخته‌اند؛ در نتیجه این تحقیقات محققان اجتماع‌پذیری و ویژگی‌های اجتماعی را یکی از عوامل اساسی در فضاهای عمومی می‌دانند: از جمله می‌توان به مطالعه‌ای اشاره کرد که بر روی بیش از ۱۰۰۰ قطعه فضای عمومی شهری در کشورهای مختلف دنیا انجام شده، نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که چهار عامل اساسی دسترسی و به هم پیوستگی، آسایش و تصویر ذهنی، استفاده‌ها و فعالیت‌ها، اجتماع‌پذیری در موفقیت فضاهای عمومی مؤثرند. در ارتباط با اجتماع‌پذیری به‌عنوان یک مؤلفه اصلی، تحقیقات زیادی انجام شده است. از جمله تحقیقات می‌توان لروپ^۱ (۱۹۷۲) را نام برد که یکی از ویژگی‌های موفق فضاهای عمومی را ویژگی‌های اجتماعی آن می‌دانند. گل^۲ در زمینه فضاهای عمومی مطالعات زیادی انجام داده است. وی در سال ۱۹۸۷ حمایت از فعالیت‌های اجتماعی را یکی از ملزومات دستیابی به فضاهای عمومی موفق دانسته و بهترین فرصت برای تعامل را یک فعالیت می‌داند. تحقیقات و تجارب جهانی صورت گرفته درباره فضاهای عمومی شهری نظیر: گودمن (۱۹۸۶)، برمن (۱۹۸۶)، وازر (۱۹۸۶)، گلزر (۱۹۸۷)، فرانسیس (۱۹۸۹)، تیباز (۱۹۹۲)، سرکین (۱۹۹۲)، وریول (۱۹۹۲)، کالسروپ (۱۹۹۳)، دن (۱۹۹۳)، هیدن (۱۹۹۵)، ولفگانگ (۲۰۰۰)، راجرز (۲۰۰۳)، میرز (۲۰۰۳)، پاساگولاری (۲۰۰۴)، دراتلی (۲۰۰۴)، بر این نکته اشاره دارند که فضاهای عمومی شهری باید مکانی برای تعاملات اجتماعی و زندگی جمعی باشند (Rafian & Khodaei, 2009). در ایران نیز با توجه به اهمیت این موضوع تحقیقات متعددی بر روی فضاهای عمومی صورت گرفته است. از جمله می‌توان به برخی پژوهش‌ها که ارتباط بیشتری با تحقیق دارد، رفیعیان (۱۳۸۴)، راهنمایی (۱۳۸۶)، کاشانی جو (۱۳۸۸)، رفیعیان و خدایی (۱۳۸۸)، دانشپور و چرخچیان (۱۳۸۸)، اشاره کرد.

۳. ادبیات پژوهش

مسئله اجتماع‌پذیری در فضای معماری در ارتباط با ایجاد روابط اجتماعی مطلوب و وجود فضاهای عمومی با دارا بودن خصیصه اجتماع‌پذیری، مکمل مهمی در جهت اجتماعی شدن افراد هستند، علاوه بر این، اجتماع‌پذیری فضاهای عمومی موجب ارتقاء روحیه همبستگی، رشد فردی، ایجاد و بهبود الگوهای رفتاری مناسب می‌شوند. بنابراین فضاهای عمومی معماری به‌عنوان بستری در جهت بهبود ارتباطات و رشد تعاملات اجتماعی افراد می‌بایست از منظر اجتماع‌پذیری مورد ملاحظه قرار گیرند (Ghamari & Mardomi, 2011). انسان به‌عنوان مهم‌ترین عامل در پویایی فضاهای شهری نیازمند بستری مناسب

می‌شود. بشر همواره با ایجاد ساختارهایی در شهر، نیاز ذاتی خود به برقراری روابط اجتماعی را برآورده کرده، فضاهایی که از نظر اجتماعی فعال بوده و امکان ارتباطات چهره به چهره انسانی را، درون اجتماع شهر و در کالبدی سازمان یافته فراهم کند.

جهت حضور مؤثر در فضاهای عمومی است. پاسخگویی به نیازهای اجتماعی انسان و تأمین فرصت‌های لازم در زمینه کسب تجارب اجتماعی وی، مستلزم وجود فضا و قرارگاه کالبدی است و فضای عمومی ظرفیتی عظیم در پاسخ به این جنبه از حیات انسان در جوامع شهری محسوب

جدول ۱: دیدگاه‌های نظری در خصوص اجتماع‌پذیری فضا

ردیف	پژوهشگران	موضوع	شاخص‌های ارائه شده
۱	قنبران، جعفری (۲۰۱۴)	بررسی عوامل مؤثر بر ارتقاء تعاملات اجتماعی در میان ساکنان محله مسکونی (نمونه موردی: محله درکه- تهران)	ساختار اجتماعی- سیاسی شهر، ساختار کالبدی- فضایی و حالات روحی- روانی استفاده‌کنندگان از فضا در ارتقاء تعاملات اجتماعی در میان ساکنان در که تأثیرگذار می‌باشد.
۲	تقوی سنگدهی (۲۰۱۴)	اجتماع‌پذیری در عرصه‌های عمومی شهر	پاسخ‌گویی هر چه بهتر به نیازهای اجتماعی افراد در یک محیط عمومی تأثیرگذار می‌باشد.
۳	مؤیدی (۲۰۱۴)	تبیین مؤلفه‌های مؤثر در تقویت پایداری منظر شهری به‌منظور ارتقای سطح اجتماع‌پذیری فضاهای عمومی شهری	فضای کالبدی مناسب در منظر شهری مبتنی بر نیازهای انسان و مؤلفه‌های ایجاد اجتماع‌پذیری شرط لازم برای هر چه اجتماع‌پذیر شدن فضاهای عمومی شهری می‌باشد.
۴	رهامی، حیدری و اسکندری (۲۰۱۴)	اجتماع‌پذیری و اهمیت آن در طراحی فضاهای عمومی (نمونه موردی: کتابخانه مرکزی یاسوج)	مؤلفه‌های تعاملات اجتماعی در طراحی کتابخانه ارائه شده است.
۵	سمیع پور (۲۰۱۴)	فاکتورهای کالبدی مؤثر بر اجتماع‌پذیری فضاهای عمومی	مؤلفه‌های کالبدی، فعالیتی و معنایی سه مؤلفه مؤثر بر اجتماع‌پذیری فضاهای عمومی است.
۶	محمدی، آیت‌اللهی (۲۰۱۵)	عوامل مؤثر در ارتقاء اجتماع‌پذیری بناهای فرهنگی، بررسی موردی: فرهنگسرای فرشچیان اصفهان	رابطه مستقیمی بین میزان اجتماع‌پذیری و مؤلفه‌های کالبدی و فعالیتی محیط ساخته شده وجود دارد.
۷	هال (۲۰۱۰)	محیط‌های اجتماع‌پذیر و محیط‌های اجتماع‌گریز	محیط‌های اجتماع‌پذیر موجب تشویق و ترغیب تعاملات جمعی می‌شوند و محیط‌های اجتماع‌گریز تعاملات جمعی را کم می‌کنند.
۸	صالحی نیا و معماریان (۲۰۰۹)	اجتماع‌پذیری فضای معماری	مسئله اجتماع‌پذیری در فضای معماری در ارتباط با ایجاد روابط اجتماعی مطلوب و افزایش فرصت‌های تعامل اجتماعی در ارتباطات فردی و فرافردی (گروهی) مطرح می‌شود.
۹	حافظی فر (۲۰۱۰)	طراحی شهری با رویکرد ساخت فضای شهری اجتماع‌پذیر- نمونه موردی محله ارمنستان اردبیل	اجتماع‌پذیری که مبتنی بر حضور مردم در فضاهای شهری و تعاملات اجتماعی بین آن‌هاست، بر پایه نیاز انسان به حس «تعلق اجتماعی» و «بودن با دیگران» قرار دارد.
۱۰	گل (۱۹۸۷)	زندگی در میان ساختمان‌ها	فضای شهری دعوت‌کننده، فضایی است که بتوانیم با هم‌شهری‌هایمان چهره به چهره دیدار کنیم و به طور مستقیم از راه حواسمان به تجربه اندوزی بپردازیم.
۱۱	لنگ (۱۹۸۷)	آفرینش نظریه معماری، نقش علوم رفتاری در طراحی محیط	محیط‌هایی که بتوانند تجربه انسان را بهبود بخشند، دارای مقیاس انسانی بوده، بستر رفتارها و فعالیت‌های متنوعی باشد و توانایی و استطاعت پذیرش رفتارهای دلخواه شهروندان را داشته باشد.
۱۲	لنارد (۱۹۹۸)	طراحی فضای شهری و زندگی اجتماعی	فضاهایی چند منظوره هستند که تأمین‌کننده بسیاری از فعالیت‌ها و مورد استفاده کاربران می‌باشد و هماهنگی اجتماعی کاربران را تأمین می‌کنند.

۴. فضاهای عمومی

توده فضاهای شهری در یک تقسیم بندی کلی به دو دسته فضاهای عمومی و خصوصی تقسیم می شود. در فرهنگ انگلیسی آکسفورد (۱۹۹۳)، واژه Public به معنای «کلی» و در اکثر معانی متضاد خصوصی به کار رفته است. در تفسیر آن چنین آمده است: تعلق داشتن به همه مردم، تعلق داشتن، تأثیر گذاشتن یا مربوط بودن به جامعه، انجام داده یا ساخته شده از طرف کل جامعه، منتخب از طرف کل مردم، قابل دسترسی، استفاده یا مشارکت از طرف کل جامعه، محدود نشده به استفاده خصوصی، تهیه شده به وسیله حکومت محلی یا مرکزی برای جامعه با حمایت‌های مالیاتی (Carr, Francis, & Rivlin, 1992). فضایی که ما با افراد ناآشنا در آن مشترک هستیم، فضا برای همزیستی آرام و مواجهه‌های غیرشخصی (Waltzer, 1986, p. 470) و یا ایجاد فضاهایی که در آن‌ها مردم

مختلف با یکدیگر ارتباط پیدا می‌کنند. می‌توان گفت فضاهای عمومی شهری از دیرباز تاکنون بستر کالبدی تعاملات اجتماعی مردم بوده است. عملکرد اصلی فضای عمومی، فراهم‌سازی و بسترسازی حضور مردم می‌باشد. فضاهای عمومی شهری می‌بایست مکانی برای «تعاملات اجتماعی» و «زندگی جمعی» باشند (Rafian & Kho, 2009)، بنابراین فضاهای عمومی معماری به‌عنوان بستری در جهت بهبود ارتباطات و رشد تعاملات اجتماعی افراد می‌بایست از منظر اجتماع‌پذیری مورد ملاحظه قرار گیرند (Ghamari & Mardomi, 2011). در تالار شهر اردبیل نیز به‌عنوان یک فضای عمومی، اجتماع‌پذیری از مهم‌ترین عوامل مطلوبیت فضا است. در بسیاری از نوشته‌ها در زمینه موضوع فضاهای عمومی دامنه وسیعی از تعاریف و اصطلاحات است که بخشی از آن در جدول (۲) ارائه شده است.

جدول ۲: تعاریف و مفاهیم مختلف از فضای عمومی

نویسنده و عنوان اثر	اصطلاح	تعریف
براوون (۲۰۰۶)، فضای رقابتی، تجارت خیابانی، فضای عمومی و معیشت در شهرهای در حال توسعه	فضای عمومی شهری	این کتاب بر عبارت «فضای عمومی شهری تأکید دارد که به معنای همه فضاهای فیزیکی و روابط اجتماعی است که استفاده از آن فضا را در درون قلمرو غیرخصوصی شهرها مشخص می‌کند. فضای عمومی شهری شامل: میدان‌های رسمی، جاده‌ها، خیابان‌ها و همچنین زمین‌های خالی و حاشیه‌ای و دیگر «فضاهای لبه‌ای» می‌شود. این شامل همه فضاهایی است که دسترسی همگانی یا حقوق استفاده را می‌پذیرد، خواه در مالکیت عمومی، خصوصی، اشتراکی و نامشخص باشد. یک منبع دارایی همگانی است، اما مرزهای آن ممکن است در گذر زمان تغییر کند (Brown, 2006, p. 10).
لافلند (۱۹۹۸)، قلمرو عمومی: در جستجوی مرزهای اجتماعی جوهری شهر	قلمرو عمومی	قلمرو عمومی از آن دسته از مناطق و سکونتگاه‌های شهری تشکیل شده است که در آن افراد به «در باهم بودن» تمایل دارند به لحاظ شخصی ناشناخته باشند، یا تنها «به طور مطلق» برای دیگری شناخته شده باشند. به عبارت دیگر، قلمرو عمومی از آن فضاهایی در یک شهر تشکیل شده است که توسط اشخاصی اشغال شده که با یکدیگر غریبه‌اند، یا آن‌هایی که یکدیگر را فقط در اصطلاح «اشغال‌کننده» یا دیگر طبقه‌های هویتی غیرشخصی می‌شناسند (Lafland, 1998, p. 9). اصطلاح فضای عمومی تنوع ارتباطات قانونی میان عموم و فضا را پوشش می‌دهد (Ibid, p. 8).
کار و همکاران (۱۹۹۲)	فضای عمومی	ما فضای عمومی را همچون «زمین مشترک» می‌بینیم که مردم فعالیت‌های آیینی و کارکردی که یک اجتماع را به هم پیوند می‌دهد، در آنجا انجام می‌دهند، خواه در روال عادی زندگی روزانه، یا در فستیوال‌های دوره‌ای باشد (Carr, 1992, p.9). سه ارزش اصلی وجود دارد که توسعه دیدگاه ما را هدایت می‌کند: ما معتقدیم فضای عمومی باید پاسخ‌گو، دموکراتیک و معنادار باشد (Ibid, p.9).
کوهن (۲۰۰۴)، واحد‌های همسایگی آراسته خصوصی‌سازی فضای عمومی	فضای عمومی	تعریف پیشنهادی من از فضای عمومی دارای سه جزء اساسی مالکیت، دسترسی‌پذیری و چندفاعلی است. در هر سخن روزانه، فضای عمومی معمولاً به مکانی اشاره دارد که تحت مالکیت دولت است، برای هر کسی بدون محدودیت در دسترس است یا ارتباط و تعامل را ترویج می‌دهد (Kooheh, 2004, p. 11).

- زوکین (۱۹۹۵)، فضای عمومی
فرهنگ شهرها
مکان عمومی
- فضاهای عمومی مهم‌اند، زیرا مکان‌هایی‌اند که در آن‌ها غریبه‌ها آزادانه در هم آمیخته می‌شوند. آن‌ها همچنین پیوسته مرزها و نشانه‌های جامعه انسانی را هدف گفت‌وگو قرار می‌دهند. همانند سایت، و بینش، مکان جلسه و زمین صحنه اجتماعی، فضاهای عمومی ما را برای تصور کردن و نمایش شهری برای ساختن یک ایدئولوژی از قدرت پذیرش آن برای غریبه‌ها، تحمل تفاوت‌ها، و فرصت‌هایی برای ورود به زندگی اجتماعی کامل، چه مدنی و چه تجاری توانمند می‌کنند (Zukin, 1995, p. 8).
- بسیاری از منتقدان اجتماعی شروع به نوشتن درباره فضاهای عمومی جدید شکل گرفته به وسیله «فضای مبادله‌ای» ارتباطات از راه دور و فناوری کامپیوتری کرده‌اند؛ اما علاقه من در این کتاب به فضاهای عمومی است، به‌عنوان مکان‌هایی که به لحاظ فیزیکی وجود دارند، مراکز نمادین و جغرافیایی، نقاط تجمع، جایی که غریبه‌ها در هم آمیخته می‌شوند (Ibid, p. 45).
- میشل (۲۰۰۳)، فضای عمومی
حق به شهر عدالت
اجتماعی و نزاع برای
فضای عمومی
- فضای عمومی ترس‌ها را ایجاد می‌کند، ترس‌هایی که از حس فضای عمومی به‌عنوان فضای غیرقابل کنترل ناشی می‌شوند؛ فضایی که در آن تمدن فوق‌العاده شکننده است (Mitchell, 2003, p. 13).
- در جهانی که به وسیله مالکیت خصوصی تعریف می‌شود، فضای عمومی به‌عنوان (فضایی برای نمایش) دارای اهمیت استثنایی است. همان عمل نمایش یک گروه (یا تا حدی خود یک شخص) به یک عموم بزرگ‌تر، فضایی برای نمایش ایجاد می‌کند؛ نمایش هم برای تقاضا و هم برای ایجاد فضای عمومی (Ibid, p. 34).
- فضای عمومی با دارایی عمومی یکسان نیست. در حقیقت، کیفیت عمومیت عمومییت فضا - به نظر می‌رسد از روابط استقرار یافته بین دارایی (هم به صورت شی یا چیز و هم یک سری از روابط و مقررات) و مردمی که ساکن شده، استفاده کرده و دارایی را به وجود آورده‌اند تشکیل شده است (Steaheli & Mitchell, 2008, p. 116). فضای عمومی یک نوعی از فضای بی‌ثبات، پیچیده و متغیر است (Ibid, p. 117).
- استیهلی و میشل (۲۰۰۸)، فضای عمومی /
دارایی عموم
دارایی عمومی، قدرت،
سیاست و عموم
- مکان‌های عمومی شهری تجلی تلاش‌های بشری است؛ مصنوعات جهان اجتماعی در محدوده این محیط طراحی شده، انطباق یافته، گفت وگو کرده و تفسیر می‌شود (Low, 2000, p. 47). با وجود این، نکته مهم این است که فضاهای عمومی عرصه‌های مهمی برای گفتمان عمومی و بیان ناخشنودی‌ها به حساب می‌آیند (Ibid, p. 204).
- یان گل (۱۹۹۶)، فضای عمومی
زندگی میان ساختمان‌ها،
با استفاده از فضای
عمومی
- دقیقاً وجود مردم دیگر، فعالیت‌ها، حوادث، الهام‌ها و تحریک‌ها، روی هم رفته شامل یکی از مهم‌ترین کیفیت‌های فضاهای عمومی می‌شود (Gehl, 1996, p. 15).
- لاو (۲۰۰۰)، سیاست‌های
فرهنگ و فضای عمومی
- مکان عمومی شهر
فضای عمومی
- اگر چه الگوی استفاده در طول تاریخ متفاوت بوده است، علی‌رغم تفاوت‌ها، فضای عمومی همیشه به‌عنوان مکان جلسات، بازار و فضای ترافیک عمل کرده است (Gehl & Gemzo, 1999, p. 10).
- یان گل و گمزو (۱۹۹۹)، فضای عمومی
فضاهای شهر جدید
- تیبالدز (۱۹۹۲)، قلمرو عمومی
ساخت شهرهای
شهروندگرا
- قلمرو عمومی
- عموم مردم به آن دسترسی فیزیکی و بصری دارند. بنابراین، از خیابان‌ها، پارک‌ها و میدان‌های یک شهر یا یک شهرک تا ساختمان‌هایی که آن‌ها را محصور کرده‌اند، گسترش می‌یابد (Tibalds, 1992, p. 1).
- مکان‌های عمومی در درون یک شهر متعلق به مردم آن شهرند، آن‌ها به توسعه‌دهندگان یا سرمایه‌گذاران، پلیس یا ناظران ترافیک متعلق نیستند. ماهیت‌شان می‌تواند به‌وسیله مقیاس، شکل و اندازه‌شان؛ راه‌هایی که آن‌ها یکی را به دیگری ربط می‌دهند؛ استفاده و فعالیت‌هایی را که شامل می‌شوند؛ و روش‌هایی که همه نوع ترافیک به‌کار گرفته می‌شود، تحت تأثیر قرار گیرد.
- مکان عمومی

- مدنی پور (۲۰۰۳)، فضای عمومی / فضاهای عمومی و خصوصی شهر
- مدنی پور (۲۰۰۳)، فضای عمومی / فضاهای عمومی و خصوصی شهر
- اورم و نیل (۲۰۱۰)، زمین همگانی، خوانش‌ها و بازتاب‌ها در فضای عمومی
- اسکراتن (۱۹۸۴)، فضای عمومی / منافع عموم
- جکسون (۱۹۸۴)، فضای عمومی / فضای عمومی آمریکایی
- منش (۲۰۰۷)، فضای عمومی / فضای عمومی
- گودسل (۲۰۰۷)، فضای عمومی / مفهوم فضای عمومی و مانیفست‌های دموکراتیک آن
- کارمونا (۲۰۰۸)، فضای عمومی / ابعاد مدیریت
- من اصطلاح فضای عمومی (و مکان عمومی) را برای اشاره به آن بخش از محیط فیزیکی شهر به کار برده‌ام که همراه با «معنا و کارکردهای عمومی» است. با این وجود، اصطلاح عرصه عمومی (قلمرو عمومی)، برای اشاره به مفهوم وسیع‌تر به کار می‌رود: کل محدوده مکان‌ها، مردم و فعالیت‌ها که ابعاد عمومی زندگی اجتماعی انسانی را شکل می‌دهند. فضای عمومی بخش جزئی از عرصه عمومی است (Madanipour, 2003, p. 4).
- با استفاده از معیارهای «دسترسی، نمایندگی و منافع» یک فضا اگر از سوی مقامات دولتی کنترل شود، به مردم به‌عنوان یک کل توجه کند، باز یا در دسترس برای آن‌ها باشد، و همه اعضای اجتماع بتوانند از آن استفاده کنند یا به اشتراک عموم گذاشته شود، می‌تواند به‌عنوان فضای عمومی شناخته شود (Ibid, p. 112).
- با این‌که روش‌های مختلفی برای تعریف فضای عمومی وجود دارد، اغلب موافقانند که فضای عمومی شامل همه مناطقی می‌شود که برای اعضای عمومی در یک جامعه (در اصل و نه لزوماً در عمل) باز و در دسترس است (Orum & Neal, 2010, p. 1).
- یک فضا به واسطه ماهیت مرزهای آن عمومی می‌شود. این فضایی است که هر کسی ممکن است به آن وارد شود و هر کسی ممکن است بدون رضایت از غریبه‌ها و بدون هیچ‌گونه اعلامی-حتی ضمنی- از یک هدف توجیهی آن را ترک کند. مرزهایی که فضای عمومی را ایجاد می‌کنند هم نفوذپذیر بوده و هم برای استفاده عمومی ما باز است (Scruton, 1984, p. 15).
- مکان عمومی معمولاً به‌عنوان مکان (یا فضایی) تعریف می‌شود که مقامات دولتی آن را ایجاد کرده‌اند و از آن نگهداری می‌کنند و برای استفاده و بهره‌مندی همه شهروندان در دسترس است. این به ما هیچ چیزی نه درباره روش‌های مختلفی که ما از آن‌ها استفاده می‌کنیم و بهره‌مند می‌شویم و نه درباره انواع متفاوت از عموم مردمی که درگیر می‌شوند، نمی‌گوید: وقتی که ما فضاهای عمومی جدید مانند: پارکینگ‌ها، مناطق دفع زباله و بزرگراه‌ها را به حساب بیاوریم، آشکار است که آن عمومی‌ای که به خوبی برای عرصه فراهم شده است، نه تنها بسیار دور از مکان‌هایی است که برای بهره‌مندی در نظر گرفته شده، بلکه استفاده‌شان هم دور از آن چیزی است که مدنظر بوده است (Jacson, 1984, p. 277).
- فضای عمومی جایی است که افراد همان‌طور که درگیر موضوعات عمومی‌اند، می‌بینند و توسط دیگران دیده می‌شوند. بنابراین، این مکان، فضای جلسات سالن شهری، مجلس قانون‌گذاری، یا هر مکان دیگری که کسب و کارهای عمومی در آن انجام می‌گیرد، است (Mensch, 2007, p. 31).
- من یک تعریف کلی (اگرچه خاص) از فضای عمومی پیشنهاد می‌کنم که نزدیک به این جهت‌گیری‌های مختلف بوده و فراتر از هر کدام از آن‌ها است. تعریف من یک پیوستار فضایی- زمانی برای گفتمان سیاسی است. با این عبارت، منظور من ظرفیت‌سازی برای یک فرآیند انسانی متقابل و مرتبط برای تجربه ارتباطی و گفتمان سیاسی است که به ماهیت و آینده اجتماع و منافع عمومی توجه می‌کند (Goodsell, 2007, p. 370).
- فضای عمومی (تعریف وسیع و گسترده) مرتبط با همه بخش‌های محیط ساخته‌شده و طبیعی، عمومی و خصوصی، داخلی و خارجی، شهری و روستایی است. جایی که عموم آزادند؛ اگرچه لزوماً دسترسی به آن‌ها بدون محدودیت نیست. این فضاها شامل همه خیابان‌ها، میدان‌ها، و دیگر حقوق‌گذرخواه دارای استفاده غالب مسکونی، تجاری یا اجتماعی / مدنی؛ فضای باز و پارک‌ها؛ فضاهای باز حومه شهری، هم فضاهای عمومی / خصوصی داخلی و هم خارجی، جایی که دسترسی عمومی تشویق می‌شود اگرچه کنترل می‌شود- مانند مراکز خرید خصوصی یا ایستگاه‌های اتوبوس و راه آهن؛ و فضای داخلی ساختمان‌های مدنی و عمومی کلیدی مانند کتابخانه‌ها، کلیساها یا سالن‌های شهری می‌شود (Carmona, 2008, p. 4).
- فضای عمومی (تعریف محدودشده)، مرتبط با آن بخش از محیط طبیعی و ساخته شده شهری است که دسترسی عموم به آن آزاد است. چنین فضایی شامل همه خیابان‌ها، میدان‌ها و دیگر حقوق‌گذر، خواه دارای استفاده غالب مسکونی، تجاری یا اجتماعی / مدنی باشد، و نیز فضاهای باز و پارک‌ها و فضاهای عمومی / خصوصی که دسترسی عموم به آن‌ها بدون محدودیت است (حداقل در طول ساعات روزانه). این شامل ارتباط با فضاهای کلیدی خصوصی و داخلی و خارجی می‌شود که دسترسی عموم به آن‌ها معمولاً آزاد است (Ibid, p. 4).

مؤلفه‌های مبلمان اجتماع‌پذیر، وجود فعالیت‌های متنوع، تأمین خلوت و قلمرو مکانی، خلق رویدادهای اجتماعی، تسهیل مشارکت مردمی نیز بین ۸۶ تا ۹۰ درصد موافق بوده و سؤالات مربوط به مؤلفه‌های وجود فضاهای گپ و گفت وگو، مرکز سیاست‌مداری همراه با مردم، ایجاد سرزندگی، ایجاد حس‌تعلق، کم شدن شکاف بین مردم و مسئولین نیز با میزان موافقت کمتر از ۸۴ درصد کم ارزش‌ترین سؤالات را شامل می‌شوند. جامعه آماری در این مقاله ساکنین شهرک عطایی در استان اردبیل بوده که حدوداً ۱۴۰ نفر انتخاب شده است و جهت نمونه‌گیری از روش نمونه‌گیری کوکران با ضریب خطای ۵ درصد یعنی با دقت ۹۵ درصد استفاده کرده که طبق فرمول کوکران برای ۱۴۰ نفر تعداد ۱۰۰ پرسشنامه تهیه و توزیع شده است. قابلیت اعتماد پایایی یا (Reliability) و همچنین اعتبار روایی یا (Validity) یک پرسشنامه یا ابزار اندازه‌گیری، از موضوعات بسیار مهم در امر جمع‌آوری اطلاعات و مشاهدات می‌باشد و لازم است با روش‌های آماری اثبات شود که پرسشنامه استفاده شده در این پایان‌نامه پایا و روا است. پایایی پرسشنامه ۰.۸۴ می‌باشد و نشان‌دهنده این است که این پرسشنامه از پایایی بسیار مطلوبی برخوردار است.

۶. فضای اجتماع‌پذیر و اجتماع‌گریز

به تعبیر جان لنگ، استفاده از واژه‌های اجتماع‌پذیر و اجتماع‌گریز بیانگر فضاهایی است که مردم را دور هم جمع می‌کنند یا از هم دور می‌کنند (Kasmaei, 2004) و یا به عبارت دیگر محیط‌های اجتماع‌پذیر باعث افزایش تعاملات اجتماعی شده و محیط‌های اجتماع‌گریز باعث کاهش آن می‌شوند. در فضاهای اجتماع‌پذیر امکان تماس چهره به چهره وجود دارد و فاصله فضاهای نشستن در حد فاصل‌های اجتماعی، مشورتی است. فضاهای اجتماع‌گریز موجب خودداری از تعامل اجتماعی می‌شود. نیمکت‌های پشت به پشت مثالی از فضاهای اجتماع‌گریز هستند. در طراحی محوطه‌های باز نیز از این شیوه‌ها استفاده شده است. در مکان‌های عمومی یا شبه عمومی گاه فضاهای اجتماع‌پذیرند و ملاقات‌های مردم را میسر می‌سازند و گاه اجتماع‌گریزند و هیچ فضای تجمعی در آن‌ها در نظر گرفته نشده است. روابط چهره به چهره در مکان‌های اجتماع‌پذیر حضور مردم را تقلیل می‌دهد. برای چنین رفتارهایی باید تمایل قبلی نیز وجود داشته باشد، و قرارگاه‌ها و مکان‌های رفتاری باید در فضاهای مورد قبول مردم قرار گیرند (Daneshpour & Charkhian, 2007).

۶-۱- ویژگی کالبدی فضاهای اجتماع‌پذیر

کیفیات کالبدی یک فضای عمومی با نحوه دسترسی، موقعیت، آسایش فیزیولوژیکی در شرایط اقلیمی و امنیت در رابطه است. علاوه بر این وجود عناصر طبیعی در

همان‌طور که در جدول (۲) نشان داده شد، نویسندگان مختلف در هنگام توضیح بخش عمومی محیط انسانی از مفاهیم متفاوتی مانند: فضای عمومی شهری، فضای عمومی، مکان سوم، قلمرو عمومی، مکان عمومی، عرصه عمومی استفاده می‌کنند. در بعضی مواقع بعضی از نویسندگان از اصطلاحات گوناگونی استفاده می‌کنند. در بعضی حالت‌ها هم نویسندگان این اصطلاحات را در کنار هم و در ارتباط با هم به شیوه‌ای کاملاً مبهم به کار می‌برند. ولی آنچه که مشخص است فضاهای عمومی معماری به‌عنوان بستری در جهت بهبود ارتباطات و رشد تعاملات اجتماعی افراد می‌بایست از منظر اجتماع‌پذیری مورد ملاحظه قرار گیرند.

۵. روش انجام پژوهش

این پژوهش در زمره پژوهش‌های کیفی و کمی قرار دارد. روش تحقیق در این پژوهش به صورت توصیفی-تحلیلی است. توصیفی است چرا که به توصیف و شناخت اجتماع‌پذیری در تالار شهر و عوامل ارتقاء و ایجاد آن پرداخته است. تحلیلی است چرا که نیازمند بررسی رابطه عوامل مختلف با اجتماع‌پذیری در تالار شهر بوده است. در بخش اصلی تحقیق یعنی مطالعه موردی از روش میدانی استفاده شده است. ابزار گردآوری اطلاعات در این روش پرسشنامه، مشاهده و حضور در فضاهای عمومی بوده است. پرسشنامه به نحوی تنظیم شده که در جهت سنجش معیارها و زیر معیارهای اجتماع‌پذیری در تالار شهر و پاسخ به سؤالات و فرضیه پژوهش باشد. تجزیه تحلیل داده‌ها از سه روش جداگانه صورت گرفته است. این تحلیل بر پایه تحلیل محتوا و توسط پژوهشگر صورت پذیرفت. آمار توصیفی و آمار استنباطی از دیگر روش‌های تحلیل داده‌ها در این پژوهش‌اند. در راستای تشریح آمار استنباطی تحقیق و با توجه به موضوع و حوزه آن، فرضیه‌های تحقیق از نوع فرضیه‌های رابطه‌ای فاقد جهت هستند در نهایت بر اساس مطالعاتی که صورت گرفته مؤلفه‌های اجتماع‌پذیری تالار شهر به‌دست آمده است. براساس مؤلفه‌های به‌دست آمده پرسشنامه‌ای طراحی شد که گزینه‌های پرسشنامه به ترتیب کاملاً موافقم، موافقم، مخالفم، کاملاً مخالفم طراحی شده است. نتایج حاصل از پرسشنامه با استفاده از نرم‌افزار SPSS که در راستای سنجش مؤلفه‌ها و پاسخگویی به فرضیه و سؤالات تحقیق بوده است به‌دست آمده است. که بر اساس نتیجه حاصل از نرم‌افزار SPSS از بین ۲۲ سؤال مطرح در پرسشنامه سؤالات مربوط به مؤلفه‌های امنیت و آسایش، خوانایی و رؤیت‌پذیری، قرار گرفتن در مکان کم ترافیک، شاخص بودن تالار شهر، ورودی دعوت‌کننده، دید و منظر زیبا، وجود فضاهای شفاف، فضاهای تجمعی و گردهمایی، برگزاری جشن‌ها و مراسم ملی و مذهبی، کارکرد فرهنگی، استفاده از عناصر نمادین، ایجاد هویت و داشتن خاطره جمعی به ترتیب دارای مقادیر بالای ۹۰ درصد موافق و کاملاً موافق بوده‌اند، سؤالات مربوط به

فضا، ابعاد، تناسبات، انعطاف‌پذیری، فرم، هندسه، مصالح، محصوریت، بدنه‌ها، پیوستگی کالبدی و فضایی می‌توانند در ادراک فضا به‌عنوان کل و در نتیجه تأثیر مطلوب بر ادراک انسان مؤثر باشند. اما در مقابل بی‌توجهی به این عوامل سبب می‌شوند تا فضاهای اجتماع‌پذیر فعلی نتوانند به لحاظ اجتماع‌پذیری به نحو مطلوبی پاسخگو باشند. در شکل (۱) به ویژگی‌های کالبدی اجتماع‌پذیری فضا اشاره شده است.

فضاهای اجتماع‌پذیر که سبب افزایش هیجان و سرزندگی محیط و دعوت عابرین به این فضاها و فراهم نمودن امکان استراحت، تجارب خوشایند و سلامت بیشتر برای مردم می‌گردند نیز در این میان بسیار حائز اهمیت‌اند. عناصری چون: پادمان‌ها، پله‌ها، آبنماها و سایر عوامل مؤثر در تشویق انسان‌ها به حضور و تعامل در فضا در زمره عوامل تأثیرگذار در ارتقاء جنبه‌های کالبدی فضاهای عمومی محسوب می‌شوند. کیفیات طراحی‌های چون: تعیین و یکپارچگی

شکل ۱: ویژگی‌های کالبدی اجتماع‌پذیری فضا

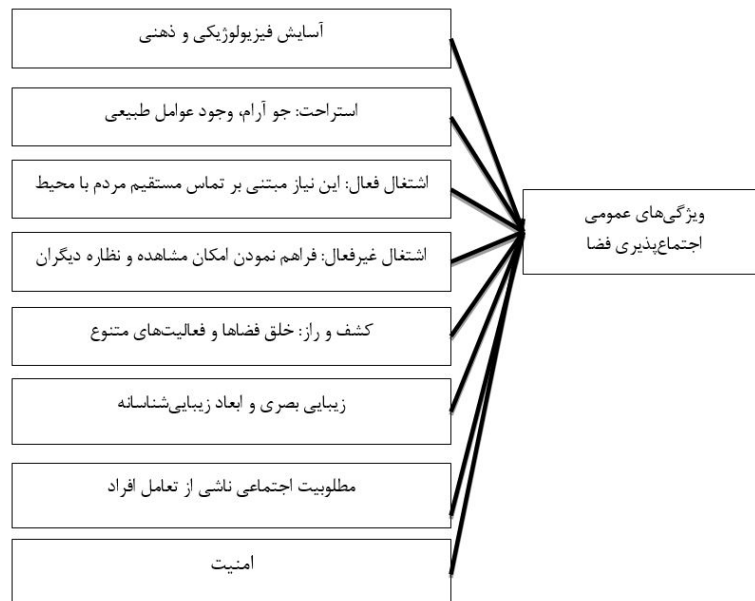
(Daneshpour & Charkhian, 2007)

رفتارها وجود دارد (Lang, 2009). «هولاند»، «کلارک»، «کتز» و «پیس» در مورد ارتقاء تعاملات اجتماعی در فضاهای عمومی عواملی مانند وجود مبلمان، نقوش و اشکال، میزان نورگیری فضا، مصالح، صدا و عملکردهای همجوار را مؤثر می‌دانند. ویژگی‌های فضایی در کنار عوامل کالبدی، از دیگر بخش‌های احتمالی مؤثر در تعامل‌پذیری فضای معماری معرفی شده‌اند. منظور از این ویژگی‌های فضایی، عوامل و عناصر، مشخصات و موقعیت فضا در سازمان بناست (Ghamari & Mardomi, 2011). شکل (۲) به ویژگی‌های عمومی اجتماع‌پذیری فضا اشاره شده است.

۶-۲- ویژگی‌های عمومی فضای اجتماع‌پذیر

عامل‌های فضایی- کالبدی معماری به‌عنوان یکی از ارکان مؤثر در ایجاد و افزایش کیفیات فضایی ویژه و مناسب برای تعاملات و تبادلات اجتماعی و در نتیجه اجتماع‌پذیری فضاهای عمومی معماری مورد ملاحظه قرار می‌گیرند. البته باید توجه داشت که بدون در نظر گرفتن تمایلات و انگیزش‌های جمعیت‌های مورد مطالعه، این ادعا که طراحی می‌تواند نتایج رفتاری خاصی داشته باشد سؤال‌برانگیز است. طراحی محیط به هر شکل که باشد، اگر تمایل آشکار و پنهانی برای تعامل اجتماعی در میان مردم وجود نداشته باشد، احتمال کمی برای وقوع این گونه

شکل ۲: ویژگی‌های عمومی اجتماع‌پذیری فضا

(Daneshpour & Charkhian, 2007)

مدیریت شهری. مکانی که باید ویژگی‌های خاصی داشته باشد تا بتوان آن را تالار شهر نامید. این ویژگی‌ها بر اساس جایگاه مدیریت شهری شهروندمدار و اهدافی که این نهادها برای نیل به آن‌ها تأسیس شده‌اند و رسالتی که بر دوش این نهادها است، تعریف و تعیین می‌شود. عملکرد اصلی تالار شهر، ساختمان شورای شهر به همراه مدیریت کلان شهرداری هر شهر است که با طراحی ساختمان‌هایی برای دفاتر احزاب، اتحادیه‌ها، سندیکاها، سازمان‌های مردم نهاد، روزنامه‌ها و نشریات و رسانه‌های محلی آن شهر تکمیل می‌شود. مهم‌ترین عرصه تالار شهر، فضای باز شهری است که عرصه حضور شهروندان است، محلی برای دیدن یکدیگر، نظارت بر کار شورا و شهرداری، رساندن نقطه نظرات شهروندان در قالب برپایی گردهمایی‌ها و راهپیمایی‌ها. و مدیریت شهر که نماینده مستقیم (در شورای شهر) و غیرمستقیم (در شهرداری) مردم هستند (Naqipour & Chenari, 2012). ایجاد سالن‌های کنفرانس و سخنرانی و همایش‌های بین‌المللی، که می‌تواند بستری برای معرفی موفقیت‌ها در عرصه مدیریت هر شهر و یا تبادل اطلاعات و کسب دانش از تجارب و مدیریت سایر شهرهای جهان باشد، از دیگر اقداماتی است که می‌تواند جایگاه تالار شهر را از نظر داخلی و بین‌المللی ارتقا بخشد. تالار شهر نمادی از حضور مردم است و همواره به‌عنوان الگویی در ساخت سیمای شهر مطرح بوده است. ساختمان تالار شهر می‌بایست کالبدی هویت بخش و دارای هویتی اصیل و یگانه از شهر باشد. هویتی که شهر را در خور نام آن مطرح کند. تالار شهر در تمامی شهرهای بزرگ جهان با مختصر تفاوت‌هایی، ماهیت بنایی نمادین و واحد را در سطح شهر دارد، عملکرد تشریفات سیاسی از دیگر برنامه‌های در نظر گرفته شده برای هر تالار شهر

بنابراین جهت خلق یک فضای عمومی موفق که بتواند پذیرای افراد و گروه‌های مختلف باشد عوامل زیر باید مورد توجه قرار گیرند:

- ۱- تأمین قلمرو، امنیت، ساختار منسجم، تداوم و خوانایی و قابل پیش‌بینی بودن فضا؛
- ۲- وجود تسهیلات مناسب در فضا، پاسخگویی، راحتی و آسایش محیطی؛
- ۳- میزان اطلاعات، شور و هیجان محیطی: که مستلزم وجود ابعادی چون پیچیدگی و رمزآلودگی، آموزش، امکان بیان خود، گوناگونی و تضاد، انتخاب، هویت یابی، خلوت جویی و دل‌بستگی در فضا است؛
- ۴- تعاملات اجتماعی (Lerup, 1972, p. 394).

۷. مفهوم سالن‌های همایش و تالار شهر

تالار شهر که در اکثر جوامع شهری دنیا به‌ویژه در جوامعی که مفهوم دموکراسی و حاکمیت مردم بر سرنوشت خویش معتبر است، بنایی شناخته شده و مرسوم است. تالار شهر به مفهوم عام آن، محلی متعلق به مردم شهر و جدا از تشکیلات اداری شهرداری است. ماهیت استقلال عملکرد تالار شهر، از عملکرد مستقل شهروندان در اداره شهرشان مایه می‌گیرد (Kharazminejad, 2009). امروزه مفهوم تالار شهر آن چنان در میان آن جوامع با اهمیت است که شهروندان آن شهرها، هویت شهری خود را با آن به یاد می‌آورند نه با برج‌های مخابراتی. آن‌ها برای معرفی شهر خود، در کنار بردن از پتانسیل‌های تاریخی و طبیعی، از تالار شهر خود یاد می‌کنند و آن را به یاد دیگران می‌اندازند. تالار شهر کجاست؟ به بیان ساده و در یک جمله می‌توان گفت تالار شهر، قلب تپنده مدیریت هر شهر است. مرکزی است برای تصمیم‌گیری نهادهای

و جشن‌ها و اجتماعات سیاسی و اجتماعی است گسترده مردم و استقبال از شخصیت‌های بزرگ کشور است.

۳. فعالیت‌های فرهنگی که شامل موزه تاریخ شهر و مرکز اسناد و کتابخانه و غیره می‌باشد. بدین ترتیب تالار شهر مجموعه‌ای مرکب از فعالیت‌های اداری، تشریفاتی و فرهنگی است که به نوعی تبلور کالبدی مفهوم مدنیت و شهروندی می‌باشد. این مجموعه سمبل و نشانه‌ای ماندگار برای شهر است و از چنان توان فضایی برخوردار است که برای شهروندان ایجاد خاطره و هویت می‌نماید (Kharaz-minejhad, 2009). در جدول (۳) برخی از تالارهای معروف جهان معرفی شده است.

است (Naqipour & Chenari, 2012). تالار شهر در شکل گسترده خود، به‌عنوان فضای اصلی و مرکز اجتماعات شهر قابل توصیف است و سه نوع فعالیت عمده را در بر می‌گیرد:

۱. فعالیت‌های اداری که شامل ادارات شورای شهر و دوایری خاص از شهرداری، نظیر سازمان زیباسازی شهر، بخش راهنمایی و هدایت گردشگران و غیره است که به نحوی با فعالیت شورای شهر مرتبط هستند. نشست‌ها و گردهمایی‌های متعددی که مربوط به شورای اصناف و شورای شهر و شهرستان و استان می‌باشد، در همین محل تشکیل می‌شود.

۲. فعالیت‌های جمعی با عرصه اجتماعات که شامل تالارهایی برای سخنرانی و میدانی برای برگزاری مراسم

جدول ۳: سوابق طراحی تالار شهرهای معروف در جهان

ردیف	تالار شهرهای معروف در جهان
۱- تالار شهر لندن	تالار شهر لندن توسط نورمن فاستر در سال ۲۰۰۲ طراحی شده است. این طرح که همچون یک گوی تخم مرغی شفاف است در سواحل جنوبی رود تایمز قرار دارد در واقع ساختمان شهرداری و مجموعه‌ای از ساختمان‌ها در مجاورت آن است که شامل فضاهای عمومی تجاری و فرهنگی از قبیل: هتل، رستوران، سینما، آمفی تئاتر و یک پارکینگ زیرزمینی است. این ساختمان را به‌عنوان نمادی از دوران جدید می‌شناسد؛ چرا که در آن اصل بر شفافیت و آزادی است و پوسته‌های شیشه‌ای آن همانند گنبدی که بر فراز مجلس آلمان در برلین طراحی شده است. هر یک از شهروندان و نیز توریست‌ها می‌توانند به راحتی وارد این ساختمان شوند در رامپ مارپیچی آن قدم بزنند وارد طبقات مختلف ساختمان و بخش‌های متعدد آن شوند از نمایشگاهایی که در آن برگزار می‌شود دیدن کنند. در کافی‌شاپ آن قهوه‌ای بنوشند و جالب آن که اعضای منتخب خود در شورای شهر و شهرداری را در حال کار ببینند.
۲- تالار شهر تورنتو کانادا	تالار شهر تورنتو توسط ویلجو رول در سال ۱۹۶۵ طراحی شده است. تالار شهر تورنتوی کانادا یکی از شاخص‌ترین نشانه‌های شهری و نیز یکی از مهم‌ترین جاذبه‌های گردشگری این شهر به شمار می‌رود که معماری مدرن، منحصربه‌فرد و زیبای آن، با وجود گذشت چهار دهه از افتتاح این بنا، تأثیرگذاری خود را هنوز از دست نداده است. ارزش فرهنگی این ساختمان به قدری است که در سال ۱۹۹۱، به‌عنوان املاک دارای ارزش تاریخی و معماری، تحت حمایت قانون میراث فرهنگی ایالت اونتاریو یوی کانادا قرار گرفت. تالار نعلبکی‌شکل شورای شهر که دو برج شرقی و غربی تالار شهر آن را در میان گرفته‌اند. مجموعه تالار شهر تورنتو شامل دو برج اداری منحنی‌شکل از بتن مسلح و شیشه است که تا ارتفاع‌های مختلف بالا رفته‌اند و یک تالار نعلبکی‌شکل محدب را همچون دو دست در میان گرفته‌اند. این تالار محل تشکیل جلسات شورای شهر است و شهروندان تورنتو قادرند از نزدیک در جریان نشست‌های شورا در این تالار قرار گیرند. برج شرقی تالار شهر ۲۷ طبقه و برج غربی آن ۲۰ طبقه است (https://www.hamshahronline.com). (ir)
۳- تالار شهر توکیو ژاپن	تالار شهر توکیو ژاپن توسط کنزو تانگه در سال ۱۹۹۱-۱۹۸۸ طراحی شده است. مجموعه شامل سه بنای مجزا برج شماره ۱، برج شماره ۲، ساختمان اجتماعات در مجاورت یکدیگر می‌باشند، که با پلهایی به هم مربوط می‌باشد. این مجموعه در کنار پارک مرکزی و چند بنای بلند مرتبه قرار گرفته است. در کنار این مجموعه ایستگاه راه آهن زیرزمینی جهت دسترسی و ارتباط بهتر مجموعه با سایر نقاط شهر توکیو ساخته شده است. میدان بزرگی در مرکز این مجموعه جهت ارتباط با سایر نقاط طراحی شده است. این میدان نیم بیضی که از یک طرف به وسیله سالن اجتماعات احاطه شده است با شیب ملایمی به صحنه‌ای که جهت اجتماعات مردمی در فضای آزاد طراحی شده است، راه می‌یابد. از ارتفاع زیاد برای شاخص کردن تالار شهر استفاده شده است.

۴- تالار شهر سئول

تالار شهر سئول توسط گروه معماری استودیو مس در سال ۲۰۱۱-۲۰۰۶ طراحی شده است. تالار قدیمی شهر سئول چهار طبقه با مساحت ۸۸۰۰ متر مربع که در سال ۱۹۶۲ ساخته شد و در سال ۱۹۸۶ بازسازی شد. به جای مجموعه‌های اتفاقی از معماری دوردوران‌های مختلف، تمام مجموعه می‌خواهد اثری از یک مجموعه را خلق کند. فضاهای جانبی این مجموعه مانند چارچوبی در این بنا است؛ به طوری که در نوسازی بخش‌های موجود داخلی و خارجی در ساختمان جدید هم وجود دارد. مشخصات تالار جدید طراحی شده توسط گروه معماری مس به این شرح می‌باشد: تعداد طبقات: ۲۴ طبقه و ۵ طبقه زیرزمین که ۳ طبقه آن پارکینگ با ۱۲۴ جایگاه مساحت محل: ۱۲۷۰۹ متر مربع، مساحت کل طبقات: ۹۴۳۹۸ و مساحت محوطه‌سازی ۲۰۸۷ متر مربع می‌باشد (<https://www.hamshahrionline.ir>).

تالار شهر اردبیل به‌عنوان یک فضای عمومی اجتماع‌پذیر باید ویژگی‌های عمومی و کالبدی ذکر شده را داشته باشد. در نهایت در یک جمع‌بندی می‌توان مؤلفه‌های تأثیرگذار بر اجتماع‌پذیری تالار شهر را چنین تعریف کرد: ۱- مؤلفه

جدول ۴: مشخصه‌های کالبدی - فضایی مؤثر در اجتماع‌پذیری تالار شهر اردبیل

مؤلفه کالبدی	مؤلفه فعالیتی	مؤلفه ادراکی و معنایی
امنیت و آسایش	تنوع فعالیت‌ها	حس تعلق به مکان
دسترسی و ارتباطات	اشتغال فعال (راه رفتن، صحبت کردن و غیره)	فضای پرمعنا
خوانایی و رویت‌پذیری	اشتغال غیرفعال (مشاهده و نظاره‌کردن)	ادراکات نمادین (اشارات و استعارات)
شاخص بودن	تأمین خلوت	هویت و داشتن خاطره جمعی
پذیرا بودن و دعوت‌کنندگی	خلق رویدادهای اجتماعی	ایجاد سرزندگی
مبلمان اجتماع‌پذیر	ایجاد فضاهای نشستن، مکث، تجمع	کم شدن شکاف بین دولت و مردم
دید و منظر زیبا	ایجاد فضاهای مشارکتی	
جذابیت و زیبایی بصری	افزایش تعاملات اجتماعی	
شفافیت فضایی	ایجاد فضاهای گردهمایی	
فرم و هندسه	برگزاری جشن‌ها و مراسم آیینی	
رنگ و مصالح	ایجاد فضاهای فرهنگی	
	ایجاد مکانی برای سیاست‌مداری همراه با مردم	

تسهیلات شهری و فرهنگی و تفریحی می‌باشد. نبود تالار شهر در اردبیل به منظور فعالیت‌های مردمی و ارتباط دولت و مردم که به طور ویژه برای این کار طراحی شده باشد، اهمیت پرداخت به این موضوع را تبیین می‌کند. تالار شهر طوری در نظر گرفته می‌شود که همه افراد از هر طبقه و هر سنی امکان استفاده از آن را داشته باشند. هم محل شوراها و هم محل تفریح و گذران اوقات فراغت است و هم محل آموزش می‌باشد و تمامی این‌ها در یک مجموعه واحد باید گنجانده شوند.

۸. شناخت و تحلیل

هدف طراحی تالار شهر اردبیل از یک سو ایجاد فضایی برای شورای شهر اردبیل و ارتباط بین مردم و دولت و از سوی دیگر جبران کمبود فضاهای فرهنگی در شهرستان اردبیل و پاسخگویی به احتیاجات مردم در بهره‌مندی از فضاهای تفریحی، آموزشی و گذران اوقات فراغت در فضایی مناسب و از طرف دیگر ساماندهی محدوده‌ای از بافت شهری می‌باشد که دچار اختلافات شهری و کمبود

شکل ۳: نقشه شهری استان اردبیل

(<https://en.wikipedia.org>)

۸-۱- تحلیل حاصل از پرسشنامه

می‌باشد که از مجموع ۱۰۰ نفر ۴۲ نفر معادل ۴۲ درصد را مردان و ۵۸ نفر معادل ۵۸ درصد را زنان تشکیل می‌دهند.

جدول زیر مربوط به جنسیت شرکت‌کنندگان در پرسشنامه

جدول ۵: جنسیت شرکت‌کنندگان در پرسشنامه

	فراوانی	درصد	درصد تجمعی
مرد	۴۲	۴۲.۰	۴۲.۰
زن	۵۸	۵۸.۰	۱۰۰.۰
مجموع	۱۰۰	۱۰۰.۰	

جدول زیر مربوط به تحصیلات شرکت‌کنندگان در پرسشنامه می‌باشد که از مجموع ۱۰۰ نفر، ۲۴ نفر دارای تحصیلات دیپلم و زیر دیپلم، ۸ نفر فوق دیپلم، ۵۶ نفر لیسانس و ۱۲ نفر نیز فوق لیسانس می‌باشند.

جدول ۶: تحصیلات شرکت‌کنندگان در پرسشنامه

تحصیلات	فراوانی	درصد	درصد تجمعی
دیپلم و زیر دیپلم	۲۴	۲۴.۰	۲۴.۰
فوق دیپلم	۸	۸.۰	۳۲.۰
لیسانس	۵۶	۵۶.۰	۸۸.۰
فوق لیسانس	۱۲	۱۲.۰	۱۰۰.۰
مجموع	۱۰۰	۱۰۰.۰	

جدول زیر مربوط به شغل شرکت‌کنندگان در پرسشنامه می‌باشد که از مجموع ۱۰۰ نفر، ۳۰ نفر بیکار، ۲۶ نفر شغل آزاد، ۵ نفر محصل، ۲۰ نفر کارگر، ۹ نفر کارمند و ۱۰ نفر نیز خانه دار می‌باشند.

جدول ۷: شغل شرکت‌کنندگان در پرسشنامه

شغل	فراوانی	درصد	درصد تجمعی
بیکار	۳۰	۳۰.۰	۳۰.۰
آزاد	۲۶	۲۶.۰	۵۶.۰
محصل	۵	۵.۰	۶۱.۰
کارگر	۲۰	۲۰.۰	۸۱.۰
کارمند	۹	۹.۰	۹۰.۰
خانه دار	۱۰	۱۰.۰	۱۰۰.۰
مجموع	۱۰۰	۱۰۰.۰	

جدول زیر میزان پایایی پرسشنامه را نشان می‌دهد که از پایایی بسیار مطلوبی برخوردار است. ۰/۸۴ می‌باشد و نشان‌دهنده این است که این پرسشنامه

جدول ۸: میزان پایایی پرسشنامه‌ها

		N	%
Cases	Valid	100	100.0
	Excludeda	0	0.
	Total	100	100.0

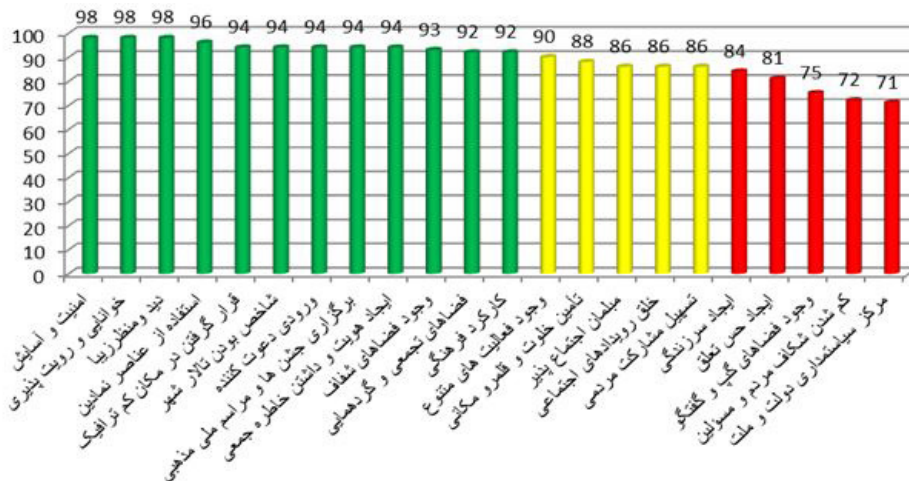
*Listwise Deletion Based on All Variables in the Procedure

Cronbach's Al-pha N of Items

.840

22

شکل ۴: نتیجه‌گیری حاصل از پرسشنامه

شوند. با توجه به تحقیقات و مطالعات صورت گرفته در طراحی تالار شهر می‌توان گفت تالار شهر به‌عنوان محملی از حضور و بهره‌گیری عمومی اجتماعات شهری بایستی واجد مشخصه اجتماع‌پذیری معماری باشد تا بتواند به نقش نهادی خود در روند اجتماع‌پذیری شهروندان عمل نمایند. در این مقاله فضاهای عمومی و اجتماع‌پذیری فضاهای عمومی و همچنین ویژگی‌های عمومی و کالبدی فضاهای عمومی مورد مطالعه قرار گرفته است و بعد بستر مورد مطالعه که شهر اردبیل می‌باشد مطالعه شده است. که براساس مطالعات صورت گرفته مؤلفه‌های اجتماع‌پذیری تالار شهر به‌دست آمده و در نهایت در یک جمع‌بندی می‌توان مؤلفه‌های تأثیرگذار بر اجتماع‌پذیری تالار شهردر شهر اردبیل را چنین تعریف کرد: ۱- مؤلفه کالبدی ۲- مؤلفه فعالیتی ۳- مؤلفه ادراکی و معنایی، که براساس این مؤلفه‌ها پرسشنامه‌ای طراحی شده است و در بین مردم اردبیل (خیابان عطایی) به‌صورت نمونه تصادفی ساده تقسیم شده است که مؤلفه‌های تأثیرگذار بر طراحی تالار شهر اردبیل به سه اولویت دسته‌بندی شده است. که مؤلفه‌های امنیت و آسایش، خوانایی و رویت‌پذیری، دید و منظر زیبا، استفاده از عناصر نمادین، قرار گرفتن در مکان کم ترافیک، شاخص بودن تالار شهر، ورودی دعوت‌کننده، برگزاری جشن‌ها و مراسم ملی و مذهبی، ایجاد هویت و داشتن خاطره‌جمعی، وجود فضاهای شفاف، فضاهای تجمعی و گرد همایی و کارکرد فرهنگی جزء اولویت اول می‌باشد که در طراحی تالار شهر اردبیل بیشتر مورد توجه قرار گرفته‌اند و در آخر نیز رهنمودهایی جهت افزایش اجتماع‌پذیری تالار شهر اردبیل ارائه شده است.

۸-۲- اولویت‌بندی نتیجه‌گیری حاصل از پرسشنامه

۱. اولویت اول

امنیت و آسایش، خوانایی و رویت‌پذیری، دید و منظر زیبا، استفاده از عناصر نمادین، قرار گرفتن در مکان کم‌ترافیک، شاخص بودن تالار شهر، ورودی دعوت‌کننده، برگزاری جشن‌ها و مراسم ملی و مذهبی، ایجاد هویت و داشتن خاطره جمعی، وجود فضاهای شفاف، فضاهای تجمعی و گرد همایی و کارکرد فرهنگی.

۲. اولویت دوم

وجود فعالیت‌های متنوع، تأمین خلوت و قلمرو مکانی، میلان اجتماع‌پذیر، خلق رویدادهای اجتماعی و تسهیل مشارکت مردمی.

۳. اولویت سوم

ایجاد سرزندگی، ایجاد حس تعلق، وجود فضاهای گپ و گفت وگو، کم شدن شکاف بین مردم و مسئولین و مرکز سیاستمداری دولت و ملت.

۹. نتیجه‌گیری

در این پژوهش در مورد مؤلفه‌های اجتماع‌پذیری و تأثیر آن در طراحی تالار شهر اردبیل بحث شد، و هدف رسیدن به این موضوع می‌باشد که عوامل ایجادکننده اجتماع‌پذیری در تالار شهر اردبیل کدام می‌باشند. با نظر به این‌که متأسفانه شهر اردبیل فاقد چنین فضاهای عمومی مانند تالار شهر می‌باشد و تلاش بر این است تا مسئولین برای افزایش تمایلات اجتماعی مردم فضاهای عمومی مانند تالار شهر احداث کنند، تا نیازهای اجتماعی مردم را رفع کنند. و باعث مشارکت مردم در شهر اردبیل

جدول ۹: رهنمودهایی جهت افزایش اجتماع پذیری تالار شهر اردبیل

ردیف	مؤلفه‌ها	رهنمودها جهت افزایش اجتماع پذیری تالار شهر اردبیل
۱	امنیت و آسایش	- ایجاد حس روانی امنیت در فضا - حذف آلودگی‌های بصری و صوتی - افزایش نظارت پذیری فضا
۲	تنوع فعالیت‌ها	- پیش‌بینی وقوع فعالیت‌های جاذب در اطراف فضا - در نظر گرفتن فعالیت‌های مختلف و متنوع در فضا در زمان‌های مختلف - در نظر گرفتن امکان وقوع فعالیت‌های متنوعی از قبیل: فرصت خوردن، صحبت کردن و تماشا کردن و غیره
۳	خوانایی و رویت پذیری	- پیش‌بینی تخلخل و شفافیت در بدنه‌ها برای دیده شدن - امکان مشاهده فضاهای اطراف از درون فضای مورد نظر - خوانایی و قابل درک بودن فضا و جلوگیری از ابهام فضایی
۴	ایجاد فضای نشستن، مکث و تجمع	- مکان‌یابی مناسب مبلمان و محل‌های نشستن - فضاهایی جهت مکث و تجمع‌های کوچک پیش‌بینی شود. - ایجاد نقاط کانونی برای جمع شدن در فضا
۵	اشتغال فعال	- در نظر گرفتن فضاهای باز برای خوردن، صحبت کردن و خیلی کم تماشای دیگران - پیش‌بینی امکان قدم زدن و راه رفتن با دوستان - امکان ایستادن و تماشا در بخش‌هایی از فضا
۶	دید و منظر طبیعی	- وجود چشم‌انداز مناسب به فضای سبز، به منظور آرامش استفاده‌کنندگان در محیط - در نظر گرفتن فضاهای سبز و پوشش گیاهی مناسب در بخش‌هایی از فضا می‌تواند باعث افزایش حضور افراد شود.
۷	تأمین خلوت (محصوریت) و قلمرو	- ایجاد محصوریت مطلوب و در عین حال نظارت‌پذیر، که حس دنجی فضا را ایجاد می‌نماید. - تفکیک قلمروها
۸	هویت و داشتن خاطره جمعی	- هویت‌بخشی فضا با نصب تندیس‌ها، علائم، مبلمان و نشانه‌های ویژه - استفاده از عناصر نمادین که حس مکان نوستالژیک را افزایش دهد. - استفاده از پله‌ها، مجسمه‌ها و عناصر محیطی که باعث درگیری ذهنی می‌شود و میل به حضور در فضا و احساس راحتی را افزایش می‌دهد.
۹	جذابیت و زیبایی بصری	- از فرم‌ها و اشکال پویا در طراحی استفاده شود. - ایجاد ریتم، هارمونی، کنتراست و تنوع در معماری.
۱۰	افقیّت	- افزایش سطوح و مسیرهای افقی جهت افزایش تعامل در فضا (استفاده از رمپ)
۱۱	تخلخل فضا	- ایجاد voids و قاب‌ها در سطوح افقی و فراخی فضا با ستون کم
۱۲	شفافیت فضایی	- پرهیز از جداره‌های صلب در فضا
۱۳	وجود مکان‌های نیمه باز	- طراحی تراس‌ها و بالکن‌ها در سازه
۱۴	وجود فضاهای جذاب با بدنه‌های محصور	- ایجاد گودال باغچه و استفاده از عناصری چون درخت و آب در طراحی داخلی.
۱۵	مبلمان اجتماع‌پذیر	- استفاده از مبلمان‌هایی که علاوه بر استراحت امکان مواجهه اشخاص فراهم شود.
۱۶	وجود خطوط غیرمستقیم در هندسه بنا	- ایجاد خطوط غیرمستقیم در هندسه بنا که سبب ایجاد پویایی و شور بیشتری در مخاطب می‌شود.

پی‌نوشت

1. Lerup
2. Gehl

- Mohammadi, M., & Ayatollah, M.H. (2015). Factors Influencing the Socialization of Cultural Buildings Case Study (Farshchian Cultural Center of Isfahan), Letter of Architecture and Urban Development, fall and Winter 2015. <https://elmnnet.ir/article/1426599-27811/%D8%B9%D9%88%D8%A7%D9%85%D9%84-%D9%85%D9%88%D8%AB%D8%B1-%D8%AF%D8%B1-%D8%A7%D8%B1%D8%AA%D9%82%D8%A7%DB%8C-%D8%A7%D8%AC%D8%AA%D9%85%D8%A7%D8%B9-%D9%BE%D8%B0%DB%8C%D8%B1%DB%8C-%D8%A8%D9%86%D8%A7%D9%87%D8%A7%DB%8C-%D9%81%D8%B1%D9%87%D9%86%DA%AF%D8%B8%D8%B1%DB%8C-%D8%A8%D8%B1%D8%B1%D8%B3%DB%8C-%D9%85%D9%88%D8%B1%D8%AF%D8%B8%D8%B1%DB%8C-%D9%81%D8%B1%D9%87%D9%86%DA%AF%D8%B3%D8%B1%D8%A7%DB%8C-%D9%81%D8%B1%D8%B4%DA%86%DB%8C%D8%A7%D9%86-%D8%A>
- Moayidi, M. (2014). Explaining the Effective Elements in Enhancing the Sustainability of the Urban Landscape to Enhance the Socialization of Urban Public Spaces, the National Conference on Architecture and the Sustainable Urban Landscape. https://www.civilica.com/Paper-ARCH-CONF01-ARCHCONF01_416=%D8%AA%D8%A8%DB%8C%DB%8C%D9%86-%D9%85%D8%A4%D9%84%D9%81%D9%87-%D9%87%D8%A7%DB%8C-%D9%85%D8%A4%D8%AB%D8%B1-%D8%AF%D8%B1-%D8%AA%D9%82%D9%88%DB%8C%D8%AA-%D9%BE%D8%A7%DB%8C%D8%AF%D8%A7%D8%B1%DB%8C-%D9%85%D9%86%D8%B8%D8%B1-%D8%B4%D9%87%D8%B1%DB%8C-%D8%A8%D9%87-%D9%85%D9%86%D8%B8%D9%88%D8%B1-%D8%A7%D8%B1%D8%AA%D9%82%D8%A7%DB%8C-%D8%B3%D8%B7%D8%AD-%D8%A7%D8%AC%D8%AA%D9%85%D8%A7%D8%B9-%D9%BE%D8%B0%DB%8C%D8%B1%DB%8C-%D9%81%D8%B6%D8%A7%
- Naqipoor Chenari, M. (2012). Rasht City Hall Designing by Social Perspective, M.A. thesis, Islamic Azad University of Qazvin Branch. <http://thesis.old.iaurasht.ac.ir/fa/thesis>
- Orum, M.A. & Neal, P.Z. eds. (2010). Common Ground? Readings and Reflections on Public Space. New York, Taylor and Francis. https://is.muni.cz/el/1423/jaro2016/SOC584/um/_Anthony_M_Orum_Zachary_P_Neal_Common_Ground.pdf
- Rafian, M., & Khodaei, Z. (2009). Study of Effective Componenets and Criterias of Citizenship Satisfaction of Public Places, Rahbord Quarterly, 53, 227-248. <https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=118041>
- Rahami, M.B., Heidari, A., & Eskandari, H. (2014). Socialization and Its Importance in the Design of Public Spaces (Case study: Yasuj Central Library), International Conference of Dynamic City. https://www.civilica.com/Paper-SCIENC01-SCIENC01_175=%D8%A7%D8%AC%D8%AA%D9%85%D8%A7%D8%B9-%D9%BE%D8%B0%DB%8C%D8%B1%DB%8C-%D9%88-%D8%A7%D9%87%D9%85%DB%8C%D8%AA-%D8%A2%D9%86-%D8%AF%D8%B1-%D8%B7%D8%B1%D8%A7%D8%AD%DB%8C-%D9%81%D8%B6%D8%A7%D9%87%D8%A7%DB%8C-%D8%B9%D9%85%D9%88%D9%85%DB%8C-%D9%86%D9%85%D9%88%D9%86%D9%87-%D9%85%D9%88%D8%B1%D8%AF%DB%8C-%DA%A9%D8%AA%D8%A7%D8%A8%D8%AE%D8%A7%D9%86%D9%87-%D9%85%D8%B1%DA%A9%D8%B2%DB%8C-%DB%8C%D8%A7%D8%B3%D9%88%D8%AC.htm
- Salehinia, M., & Memarian, G. (2009). Socialbilty of Arcitctural Atomospher. HONARHA-YE-ZIBA Journal (Arcitctural and Urban Planning), 40, 50-12. <https://www.sid.ir/Fa/Journal/ViewPaper.aspx?ID=167518>
- Samipour, F. (2014). Physical Factors Affecting the Socialization of Public Spaces, First National Conference on New Horizons in Empowerment and Sustainable Development of Architecture, Civil, Tourism, Energy and Urban and Rural Environment. https://www.civilica.com/Paper-DEVELOPMENT01-DEVELOPMENT01_126=%D9%81%D8%A7%DA%A9%D8%AA%D9%88%D8%B1%D9%87%D8%A7%DB%8C-%DA%A9%D8%A7%D9%84%D8%A8%D8%AF%DB%8C-%D9%85%D9%88%D8%AB%D8%B1-%D8%A8%D8%B1-%D8%A7%D8%AC%D8%AA%D9%85%D8%A7%D8%B9-%D9%BE%D8%B0%DB%8C%D8%B1%DB%8C-%D9%81%D8%B6%D8%A7%D9%87%D8%A7%DB%8C-%D8%B9%D9%85%D9%
- Scruton, R. (1984). The Public Interest. In Glazer, N. and Lilla, M. eds. (1987) The Public Face of Architecture. Civic Culture and Public Spaces. New York, 13 – 25.
- Staeheli, L., & Mitchell, D. (2008). The People's Property? Power, Politics, and the Public. New York, Routledge. <https://www.amazon.com/Peoples-Property-Power-Politics-Public/dp/041595522X>
- Tagavi sangdehi, S.M. (2014). Socialization of Urban Public Spaces, National Conference on Architecture, Civil Development and Modern Urban Development. https://www.civilica.com/Paper-NSIA01-NSIA01_256=%D8%A7%D8%AC%D8%AA%D9%85%D8%A7%D8%B9-%D9%BE%D8%B0%DB%8C%D8%B1%DB%8C-%D8%B9%D8%B1%D8%B5%D9%87-%D9%87%D8%A7%DB%8C-%D8%B9%D9%85%D9%88%D9%85%DB%8C-%D8%B4%D9%87%D8%B1.html
- Tibbalds, F. (1992). Making People-friendly Town: Improving the public Environment in Towns and Cities, First published 1992 by Longman Group UK, Ltd. <https://www.amazon.com/Making-People-Friendly-Towns-Improving-Environment/dp/0415237599>

- Waltzer, M. (1986). Pleasures and Costs of Urbanity. Dissent, Public Space: A Discussion on the Shape of our Cities, 33(4), 470-475. <https://www.dissentmagazine.org/article/pleasures-costs-of-urbanit>
- Zukin, S. (1995). The Cultures of Cities. Oxford, Blackwell Publishers. [https://www.scirp.org/\(S\(351jmbntvns-jt1aadkposzje\)\)/reference/ReferencesPapers.aspx?ReferenceID=1527813](https://www.scirp.org/(S(351jmbntvns-jt1aadkposzje))/reference/ReferencesPapers.aspx?ReferenceID=1527813)
- [https://en.wikipedia.org/wiki/Site_\(disambiguation\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Site_(disambiguation))
- <https://www.hamshahrionline.ir/#ref=pknewspapers>

نحوه ارجاع به این مقاله

جوان مجیدی، جواد و نگاری، ملکا. (۱۳۹۸). سنجش مؤلفه‌های اجتماع‌پذیری تالار شهر، مورد مطالعاتی: اردبیل. نشریه معماری و شهرسازی آرمان‌شهر، ۱۲(۲۹)، ۲۱۱-۲۲۸.

DOI: 10.22034/AAUD.2019.94401.1264

URL: http://www.armanshahrjournal.com/article_102377.html